

Materiały informacyjne wizyty studyjnej

realizowanej w ramach projektu „Lokalsi do dzieła!”

realizowanym w ramach Priorytetu X Fundusze Europejskie na transformację
Działanie 10.24. Włączenie społeczne - wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji
Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

Muzeum Ustrońskie

PODSTAWOWE INFORMACJE

Różnorodność i bogactwo wystaw oraz szeroka oferta imprez kulturalnych sprawia, iż Muzeum Ustrońskie, otwarte przez 7 dni w tygodniu, przez cały rok tętni życiem. A monumentalne maszyny kuźnicze, rozrastający się skansen oraz lokalizacja w urokliwym miejscu historycznego założenia dawnej huty „Klemens” skłania licznych turystów do wstąpienia w progi placówki.

GROMADZENIE EKSPONATÓW

Muzeum realizuje wiele ważnych i różnorodnych zadań dla miejscowego środowiska. W ramach dokumentowania dziedzictwa kulturowego pozyskuje dawne przedmioty, fotografie, archiwalia związane z historią Ustronia i jego mieszkańców. Z każdym rokiem nasz Dział Etnograficzny zdobywa coraz więcej eksponatów, które zawdzięczamy głównie darczyńcom z Ustronia i okolic. Eksponaty we własnym zakresie konserwujemy, pieczołowicie przechowujemy dla przyszłych pokoleń oraz udostępniamy zwiedzającym na licznych wystawach. Mocną stroną naszych zasobów jest zbiór dawnej odzieży, a także elementów cieszyńskiego stroju ludowego, posiadamy najbogatszą na Ziemi Cieszyńskiej kolekcję zabytkowych tekstyliów ozdobionych ręcznie wykonanymi koronkami i haftami.

BADANIA NAUKOWE

Ważnym aspektem naszej pracy są badania naukowe. Stale penetrujemy źródła pisane oraz staramy się dotrzeć do informatorów, będących świadkami różnych aspektów historii naszej miejscowości bądź pamiętających opowieści przodków. Dokumentujemy dokonania ustroniaków, a także miejscową kulturę społeczną, duchową i materialną. Przeprowadzamy badania terenowe inwentaryzując dawną zabudowę drewnianą i murowaną, dziedzictwo poprzemysłowe Ustronia,

małą architekturę sakralną, ginące profesje, zwyczaje i obrzędy, ciągle żywe wśród lokalnej społeczności. Plonem takich badań jest bogata dokumentacja merytoryczna i fotograficzna, a także ciekawe ekspozycje przyciągające szerokie grono zainteresowanych. Kulturę i historię Ustronia utrwalamy także w postaci filmów dokumentalnych i prezentacji multimedialnych, samodzielnie realizowanych przez kadrę Muzeum. Nasze widowiskowe wystawy często wzbudzają zainteresowanie mediów, a mieszkańcy Ustronia chętnie dzielą się nostalgicznymi wspomnieniami oraz udostępniają pamiątki z przeszłości.

JAN SZCZEPAŃSKI

W zbiorach Muzeum znajduje się duża część pamiątek po prof. Janie Szczepańskim, m. in. dokumenty dotyczące życia prywatnego Profesora, działalności naukowej i społecznej, pamiątki, legitymacje i odznaczenia, które w większości zostały przekazane przez rodzinę zmarłego. Na bieżąco również pozyskiwane są zdjęcia i książki autorstwa Profesora dotyczące teorii i historii socjologii oraz badaniom nad przekształceniami struktury społecznej.

LEKCJE MUZEALNE I SPOTKANIA TEMATYCZNE

Na tle stałych oraz czasowych wystaw pracownicy Muzeum przeprowadzają lekcje muzealne dla miejscowych szkół, cieszące się dużą popularnością. Muzeum popularyzuje różne formy działalności twórczej osób oraz instytucji dawnego i współczesnego Ustronia. Prezentowało też ekspozycje sztuki chińskiej, meksykańskiej, afrykańskiej, japońskiej oraz wielokrotnie dorobek artystyczny miast partnerskich Ustronia. Corocznie odbywa się tutaj ok. 40 spotkań o różnorodnej tematyce i charakterze: prelekcje, wernisaże wystaw, wieczornice, spotkania autorskie, koncerty, relacje z podróży, opowieści o przygodach i pasjach, projekcje filmów. Wyjątkowe zainteresowanie wzbudzają zawsze jubileusze zasłużonych i znanych w środowisku osób, których kilka przypada w każdym roku.

PRACA NA RZECZ PERIODYKÓW I LOKALNYCH PUBLIKACJI

Corocznie Muzeum przeprowadza promocję „Kalendarza Ustrońskiego”, a opracowania do lokalnych periodyków stanowią plon pracy popularnonaukowej pracowników. Powstaje tu wiele regionalnych publikacji, z którymi można się zapoznać w zakładce „Wydawnictwa”. Muzeum opracowuje również projekty grantowe pozyskując środki z różnych źródeł (Miasta Ustroń, Starostwa Powiatowego w Cieszynie, Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach).

POPULARYZACJA RĘKODZIEŁA I WSPÓŁPRACA ZE STOWARZYSZENIAMI

W zabytkowych murach Muzeum swą siedzibę znalazło kilka ustrońskich stowarzyszeń, aktywnie współpracujących z naszą instytucją. Są to: Towarzystwo Miłośników Ustronia, Gromada Górali na Śląsku Cieszyńskim oraz Stowarzyszenie Twórcze „Brzimy”. W Muzeum odbywają się również warsztaty ceramiczne dla dzieci „Cieszyńskie Glinioki” prowadzone przez Magdalenę Lupinek. Muzeum popularyzuje również miejscowych twórców – malarzy, rzeźbiarzy, koronczarki i innych – oferując ich rękodzieło, jako regionalne pamiątki z Ustronia.

UTRWALENIE PAMIĘCI O USTROŃSKIM HUTNICTWIE I KUŹNICTWIE

Muzeum wspiera merytorycznie i organizacyjnie przedsięwzięcia Stowarzyszenia Miłośników Kuźni Ustroń. W połowie 2008 r. po 236 latach działalności zamknięto ustrońską Kuźnię – największy zakład przemysłowy w mieście. Z inicjatywy dyrektora Muzeum Ustrońskiego, zorganizowano oficjalne pożegnanie załogi z zakładem, które nastąpiło 19 października 2008 r. Od połowy 2009 r. w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca są organizowane przez Muzeum systematyczne spotkania byłych pracowników Kuźni. Cieszą się one sporym zainteresowaniem, a wiele osób

przejawia aktywność w zakresie gromadzenia pamiątek związanych z tym zakładem, toteż postanowiono założyć Stowarzyszenie Miłośników Kuźni Ustroń.

Podczas trzydziestu lat funkcjonowania Muzeum (latach 1986-2025) zorganizowało około 850 różnorodnych imprez kulturalnych, w których uczestniczyło wraz ze zwiedzającymi wystawy niemal 360 tysięcy zainteresowanych, a coroczna frekwencja to minimalnie 12 tysięcy.

MUZEALNIAKI

18 kwietnia Muzeum Ustrońskie zawarło porozumienie w zakresie prowadzenia akcji #muzealniaki zainicjowanej przez Muzeum Pana Tadeusza Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, promującej działania muzeów i galerii sztuki skierowane dla dzieci od 0 do 6 lat i ich rodziców/opiekunów.

Muzea i galerie sztuki mogą wykorzystywać swoją kulturotwórczą rolę do wspierania rozwoju dziecka i wzmocnienia więzi rodzinnych poprzez wspólne uczestnictwo w kulturze. Tym samym akcja ma wymiar społeczny.

Celem akcji jest:

- 1) zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów małych dzieci na to, że muzeum/galeria sztuki to ciekawe miejsce rodzinnego spędzania czasu,
- 2) pokazanie rodzicom i opiekunom małych dzieci w jaki sposób korzystać z oferty muzeów/galerii sztuki,
- 3) zachęcenie rodziców i opiekunów małych dzieci do korzystania z oferty muzeów/galerii sztuki,
- 4) wychowywanie kolejnych pokoleń odbiorców kultury,
- 5) poszerzenia i rozbudowywania oferty muzeów i galerii sztuki adresowanej do dzieci od 0 do 6 lat i ich rodziców i opiekunów,
- 6) tworzenie sieci muzeów współpracujących ze sobą w ramach promowania idei akcji #muzealniaki.
- 7) tworzenie w muzeach/galeriach sztuki infrastruktury przeznaczonej dla odbiorców sztuki/kultury w wieku 0-6 lat i ich rodziców

HISTORIA

Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego (do 2004 r. Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa) znajduje się na terenie historycznego założenia przemysłowego. To tutaj w 1772 r. Albrecht Kazimierz Sasko-Cieszyński założył hutę żelaza, a całemu ośrodkowi hutniczemu z Wielkim Piecem nadano imię św. Klemensa. Równocześnie powstał jaz na rzece Wiśle oraz kanał wodny Młynówka, zasilający koła wodne, napędzające maszyny w miejscowym przemyśle. W sumie w Ustroniu działało 5 ośrodków hutniczych, stanowiących kolebkę przemysłu metalurgicznego na Śląsku Cieszyńskim. Budynek Muzeum pochodzi z ok. 1800 r, a w 1844 r. podniesiono go o piętro. W XIX w. pełnił on funkcję administracji huty, od 1907 r. zaadaptowano go na mieszkania, istniały w nim również klasy Technikum Kuźniczego. Muzeum zostało uruchomione 18 kwietnia 1986 r. Jego organizatorem były Zakłady Kuźnicze FSM, a inicjatorem długoletni dyrektor Kuźni - Jan Jarocki (1899-1980). Od 1992 instytucja funkcjonuje pod egidą Urzędu Miasta w Ustroniu.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

- Złota Odznaka Honorowa za Zasługi dla Województwa Śląskiego (2016)
- Honorowy Dyplom Uznania za Zasługi dla Miasta Ustronia (2005)
- Wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne 2009 r.
- Wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne 2008 r.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Fundacja Regionalnej Agencji Promocji Zatrudnienia
Ul. Mazowiecka ; 41-205 Sosnowiec
e-mail: biuro@frapz.org.pl
tel.: (32) 785 42 21

